

SESSIÓ INAUGURAL DEL CURS 1996-1997 PARLAMENT DE PRESENTACIÓ

RAMON BARTRONS

President de la Societat Catalana de Biologia

Benvolgut vicepresident de l'Institut d'Estudis Catalans, professor Josep Carerras, que avui presideix aquest acte i que ha tingut l'amabilitat de ser aquí amb nosaltres. Benvolguts companys de l'Institut, socis de la Societat Catalana de Biologia, estudiants que avui teniu l'oportunitat, probablement per primera vegada, de trepitjar aquesta institució, jo crec que important.

Les meves paraules seran breus. En primer lloc voldria donar-vos la benvinguda i les gràcies per acompanyar-nos en aquest acte senzill, però que a nosaltres ens fa molta il·lusió: poder-vos presentar una persona que ha fet molt pel món de la ciència, un dels pares de la biologia molecular, una ciència relativament jove.

Però deixeu primer que us parli de la nostra societat, la Societat Catalana de Biologia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, una institució que jo crec que de mica en mica ha d'anar desenvolupant una tasca cada vegada més important i activa dins la nostra societat; i la Societat Catalana, dins d'aquest marc, té dos objectius bàsics. Recordarem, per als qui no ho saben, que es va crear l'any 1912. El primer pre-

sident va ser el professor August Pi i Sunyer, catedràtic de Fisiologia de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona. Des dels seus orígens ha tingut dos objectius bàsics: difondre i esperonar la gent que treballava en la ciència, la ciència relacionada amb la biologia, la medicina i totes les àrees bàsiques. De fet, durant tots aquests anys es va intentar donar un impuls molt important. La nostra societat va tenir dues èpoques ben definides: una va ser fins a la Guerra Civil, en què dissortadament aquesta societat va pràcticament desaparèixer. L'altra que a finals de la dècada de 1960 en què va reviscolar i de mica en mica ha anat progressant fins a tenir prop de 1.700 socis.

El segon objectiu de la nostra societat, i per això es diu Catalana, ha estat mantenir la fidelitat a la llengua. De fet, la llengua ens defineix com a poble i si nosaltres traiem la llengua de les nostres particularitats, realment ens quedaria relativament poca cosa. La llengua és el nostre vehicle natural d'expressió i, de fet, en aquests moments, quan el món s'ha fet molt petit i les relacions internacionals són cada vegada més fàcils, més fluides, la llengua, sobretot les llengües petites,

poden tenir lògicament certes amenaces ja que poden ser ràpidament engolides a causa de la situació internacional que les envolta.

En el cas del català, la nostra llengua, és necessari que entre tots la defensem; les actituds dels de dintre poden fer que aquesta llengua sigui utilitzada en tots els àmbits, també el científic i, per tant, l'actitud de cada un de nosaltres pot ser molt important per empènyer el que és part del nostre patrimoni com a poble.

L'objectiu científic, avui el demostrarem portant una persona que ha tingut l'amabilitat d'acceptar la invitació per inaugurar el nostre curs. El segon objectiu, el de la llengua, també intentem tirar-lo endavant continuant una tradició històrica de la societat que són les publicacions.

La nostra societat publica una revista en català, la revista *Treballs*, que es va començar a publicar l'any 1913. En els darrers anys, s'ha intentat augmentar el nivell científic i sobretot l'orientació de la revista; en aquests moments s'estan publicant monografies específiques sobre temes concrets, en els quals en la nostra àrea d'influència tenim especialistes importants. Una de les finalitats d'aquesta revista és que arribi a mans dels estudiants i per això l'hem distribuïda a tots els fons de les facultats, és a dir, a les cooperatives on, si us interessa, podeu adquirir-la.

Quant al curs que avui comença, lògicament hi ha moltes activitats previstes, però jo voldria destacar-ne fonamentalment una: el Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana que es desenvoluparà la setmana vinent a la ciutat de Lleida. El president d'aquest congrés és el professor Ricard Guerrero, que va precedir-me en el càrrec de president de la Societat Catalana de Biologia.

Finalment, voldria esmentar que bona part de les coses que fem no serien possibles, o la major part no serien possibles, sense l'ajut de moltes persones i de moltes institucions. Fonamentalment hem d'agrair l'ajut

de l'Institut d'Estudis Catalans, que ens aplega aquí en la seva seu, i que també ens finança bona part de les activitats. També, lògicament, volem donar les gràcies als nostres membres, als nostres socis, que fan possible la majoria de les activitats, i a totes aquelles persones que participen tant en les activitats com en les organitzacions. Des d'aquí també voldria agrair el paper que tenen, des de la nostra secretària, l'Esther, fins a tots els membres del Consell Directiu i tots els socis.

Una altra fita destacable, que es presentarà en el Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, és la recopilació del *Què cal saber?* La societat ha estat molt sensible al tema de la llengua i des de l'any 1967 es va plantejar una feina: que es fixés la grafia dels mots que no figuraven en el diccionari *Corrachán*, que era l'únic que hi havia de termes biomèdics en aquella època. A partir d'aquest concepte, durant la dècada de 1980 la societat va iniciar la publicació d'uns fulls de terminologia científica catalana, el *Què cal saber?* En aquest moment ha arribat al número 100 i, gràcies a la Secció de Ciències Biològiques de l'Institut, i en especial a l'esforç personal de la seva presidenta, la doctora Mercè Durfort, i dels altres membres de la secció, s'ha pogut dur a terme la recopilació en un llibret dels cent fulls, que es presentarà en el Congrés de Metges i Biòlegs a Lleida, i que posteriorment es distribuirà a tots els socis.

Finalment, ja només em resta dir-vos que en el pla científic, aquests darrers anys, com tots sabem, hi ha hagut una gran transformació en els coneixements biològics; ha tingut lloc el que alguns han anomenat la gran revolució biològica. L'anàlisi molecular de la major part d'estructures ha permès dissenyar una nova comprensió tant de malalties com de sistemes biològics. Avui tenim l'oportunitat de rebre aquí entre nosaltres un dels pares d'aquests canvis, el professor Sir John Kendrew, de qui el professor Guerrero a continuació exposarà alguns trets biogràfics.